

## บทที่ ๕

### สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง “การนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการมาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ” ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเปรียบเทียบการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ ระดับชั้นปี และอาชีพบิดาหรือมารดาต่างกัน และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียน โรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ – ๖ โรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในปีการศึกษา ๒๕๕๔ จำนวน ๑ ,๓๐๕ คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครืชชีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน ๒๕๗ คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตามระดับชั้น และการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามที่มีค่า ความเชื่อมั่น .๘๐ แบบสอบถามแบ่งเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ โดยถามข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ ระดับชั้นปี และอาชีพบิดาหรือมารดา

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ครอบคลุมหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ด้าน ได้แก่ ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสะอาด ความสุภาพ ความสามัคคี และความมีน้ำใจ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยให้คะแนนเป็น ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางส่งเสริมการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นคำถามปลายเปิด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ค่า Z-test, ค่า F-test และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ

## ๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

### ๕.๑.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

๑) จำแนกตามเพศ พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง ร้อยละ ๖๓.๖๐ และเพศชาย ร้อยละ ๓๖.๔๐

๒) จำแนกตามระดับชั้นปี พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ร้อยละ ๓๐.๖๐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ร้อยละ ๒๑.๕๐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ร้อยละ ๒๖.๖๐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ร้อยละ ๙.๘๐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ร้อยละ ๖.๔๐ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ร้อยละ ๕.๑๐

๓) จำแนกตามอาชีพบิดาหรือมารดา พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีบิดาหรือมารดาประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ ๔๕.๕๐ อาชีพรับจ้าง ร้อยละ ๓๗.๐๐ เกษตรกรรม ร้อยละ ๑๒.๑๐ และรับราชการ ร้อยละ ๕.๔๐

๕.๑.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

การนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความมีวินัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านความสามัคคี ส่วนด้านความประหยัดมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

๕.๑.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี และอาชีพบิดาหรือมารดา ดังนี้

๑) การนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ พบว่า นักเรียนนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการมาใช้ในการดำเนินชีวิต ทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เพศชายมีการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิต ด้านความมีวินัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่



หลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความมีวินัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านความสามัคคี ส่วนด้านความประหยัคมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด นักเรียนที่บิดาหรือมารดามีอาชีพรับจ้าง มีการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความมีวินัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านความมีน้ำใจ ส่วนด้านความประหยัคมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

**๕.๑.๔ ผลการเปรียบเทียบการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชกร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศระดับชั้นปี และอาชีพบิดาหรือมารดาต่างกัน ดังนี้**

นักเรียนที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการมาใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนนักเรียนที่มีอาชีพบิดาหรือมารดาต่างกัน มีการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการมาใช้ ในการดำเนินชีวิตไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

**๕.๑.๕ ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางส่งเสริมการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียน โรงเรียนจรัสพิชกร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช**

๑) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชกร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

- (๑) ด้านความขยัน ได้แก่ ไม่ตั้งใจเรียนไม่ทำงานส่งครู ไม่ทบทวนบทเรียน มีการลอกการบ้านและข้อสอบ
- (๒) ด้านความประหยัค ได้แก่ มีการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ซื้อของที่ไม่มีประโยชน์ ไม่มีการทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย
- (๓) ด้านความซื่อสัตย์ ได้แก่ ทำผิดแล้วไม่ยอมรับผิด มาโรงเรียนสาย
- (๔) ด้านความมีวินัย ได้แก่ มีการแข่งคิว แย่งกันเวลาซื้อของหรือขึ้นรถ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน
- (๕) ด้านความสะอาด ได้แก่ ไม่ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร การทิ้งขยะไม่เป็นที่
- (๖) ด้านความสุภาพ ได้แก่ การพูดคำหยาบ ขาดความอ่อนน้อมต่อครู

- (๓) ด้านความสามัคคี ได้แก่ ไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น  
ไม่ช่วยงานส่วนรวม
- (๔) ด้านความมีน้ำใจ ได้แก่ ไม่มีจิตอาสา การเห็นแก่ตัว ช่วยเหลือ  
ผู้อื่นเพราะหวังผลตอบแทน
- ๒) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน  
๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง  
จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้
- (๑) ด้านความขยัน ได้แก่ ควรมีการจัดกิจกรรมยกย่องชมเชยนักเรียน  
ที่มีความขยัน เช่น มอบทุนการศึกษาหรือเกียรติบัตร
- (๒) ด้านความประหยัด ได้แก่ ควรจัดกิจกรรมหารายได้ระหว่างเรียน
- (๓) ด้านความซื่อสัตย์ ได้แก่ จัดกิจกรรมส่งเสริมคนดี มีความ  
ซื่อสัตย์
- (๔) ด้านความมีวินัย ได้แก่ ยกย่องนักเรียนที่ปฏิบัติตามระเบียบ เช่น  
ประกวดแต่งกายเรียบร้อย
- (๕) ด้านความสะอาด ได้แก่ จัดกิจกรรม ๕ส. ทุก ๆ เดือน ประกวด  
ห้องเรียนสะอาด
- (๖) ด้านความสุภาพ ได้แก่ ยกย่องเชิดชูนักเรียนที่มีมารยาทดี
- (๗) ด้านความสามัคคี ได้แก่ จัดกิจกรรมสานสัมพันธ์พี่กับน้อง
- (๘) ด้านความมีน้ำใจ ได้แก่ จัดกิจกรรมส่งเสริมจิตอาสา

## ๕.๒ อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง “การนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิต  
ของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ” ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจาก  
การวิจัยมาอภิปรายเชื่อมโยงทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

๕.๒.๑ การนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิต  
ของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมาก แสดงว่า  
โรงเรียนมีการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และมีการส่งเสริมให้นักเรียนดำเนินชีวิต  
ตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนนักเรียนมีความตระหนัก  
และมั่นใจที่จะนำเอาหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการมาใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งหากนักเรียนได้รับการ  
ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ก็ย่อมจะเป็นผู้ที่สามารถ

ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และสามารถเผชิญปัญหาหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เข้ามาในชีวิตได้ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุมนธา แก่นกูด** ที่ได้ศึกษาจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ ๖ สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอยะไข่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร ใน ๑๓ องค์กรประกอบ พบว่า ระดับจริยธรรมของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประกอบกับกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา จึงเริ่มเห็นความสำคัญของการทำหน้าที่ของตนตามบทบาทในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของ **โคลเบอร์ก (Lawrence Kohlberg)** ที่ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลเรียนรู้ที่จะกระทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มย่อยของตน กระทำตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ของศาสนา รู้จักที่จะเอาใจเขามาใส่ใจเรา มีความสามารถที่จะแสดงบทบาทของตนได้อย่างเหมาะสมเมื่ออยู่ในสังคม ให้ความสำคัญต่อความคาดหวังของสังคม บุคคลจะเริ่มมองเห็นความสำคัญของกฎเกณฑ์ และระเบียบต่าง ๆ เห็นความสำคัญของการทำหน้าที่ของตน แสดงการยอมรับ เคารพในอำนาจและมุ่งรักษาไว้ ซึ่งกฎเกณฑ์ทางสังคม บุคคลที่ใช้การตัดสินใจนี้ มักเป็นเด็กอายุ ๑๓-๑๖ ปี และผู้ใหญ่โดยทั่วไป

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความมีวินัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้นักเรียนยึดมั่นในกติกาหรือกฎระเบียบต่าง ๆ ของโรงเรียน มีการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนตรงต่อเวลา ดูแลนักเรียนให้แต่งกายตามระเบียบของโรงเรียน มีการร่วมมือกันของผู้บริหารและครูในการกำหนดนโยบายในการพัฒนานักเรียนให้มีวินัย ติดตามและประเมินผลพฤติกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียน ครูคอยชี้แนะให้นักเรียนเดินแถวเข้า-ออกจากห้องเรียนและโรงเรียน ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ให้ความสำคัญสนทนากล้นแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง ซึ่งในส่วนนี้โรงเรียนควรดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนได้นำไปปฏิบัติให้มากขึ้นจนถึงระดับสูงสุด เพราะจะมีส่วนทำให้นักเรียนสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีผลต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมและประเทศชาติโดยรวม

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความประหยัด อาจเป็นผลมาจากการที่สังคมไทยกลายเป็นสังคมยุคใหม่ ที่เจริญไปด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย ยิ่งความเจริญทางด้านเทคโนโลยีทันสมัยเท่าใด จริยธรรมและคุณธรรมที่ดั้งเดิมซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของสังคมไทยก็เริ่มเลือนลางจางหายไป คุณธรรมที่พึงจะมีแก่คนในสังคมก็เริ่มตกต่ำลงไปทุก ๆ วัน กลายเป็นพลวัตที่ทำให้เกิดความสับสนในชีวิตมนุษย์อันเกิดจากการพัฒนาที่รวดเร็ว พฤติกรรมของสื่อที่ชักจูงมอมเมาปลุกฝังค่านิยมที่ผิด จนเด็กเยาวชนจะมีนิสัยฟุ่มเฟือย และมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โรงเรียนควรดำเนินการแก้ไขโดยอาจจัดโครงการธนาคารโรงเรียน ซึ่งอาจใช้วิธีขอความอนุเคราะห์จากธนาคารในการบริการเปิดบัญชีและรับฝากเงินที่โรงเรียนทุกสัปดาห์หรือทุกเดือน เพื่อให้นักเรียนสามารถนำเงินมาฝากที่โรงเรียนได้โดยไม่ต้องเดินทางไปยังธนาคารโดยตรง ทำให้สะดวก

ในการออม ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่ายในการเดินทาง นอกจากนี้ ควรส่งเสริมให้นักเรียนทำสมุดบัญชีแสดงรายรับรายจ่ายของตนเอง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตรวจสอบการรับและจ่ายเงินของตนเอง มีข้อมูลในการวางแผนการใช้จ่ายได้อย่างคุ้มค่าและไม่ประมาท ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนอยู่อย่างเรียบง่าย รู้จักฐานะการเงินของตน คิดก่อนใช้ คิดก่อนซื้อ เก็บออม ถนอมทรัพย์สินสิ่งของอย่างคุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย เนื่องจากทำบัญชีรายรับ รายจ่ายของตนเองอยู่เสมอ

#### ๕.๒.๒ การนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิต

ด้านความขยัน อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ **มาลัยวัลย์ วงศ์ใหญ่** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรดิตต์ พบว่า นักศึกษามีคุณธรรมพื้นฐานด้านขยันอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ทำให้สมาชิกในกลุ่มได้ตรวจสอบผลงาน และมีมติเป็นเอกฉันท์ ก่อนเสนอผลงานอีกประการหนึ่ง ครูได้กำชับนักศึกษาทุกกลุ่มให้ทบทวนการทำงานทุกครั้ง ก่อนส่งครูโดยมีเงื่อนไขว่าหากผิดพลาดจะหักคะแนนกลุ่ม รายการที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาก็คือนักศึกษาทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความกระตือรือร้น แสดงว่า การจัดการเรียนการสอน แบบร่วมมือกันเรียนรู้สมาชิกในกลุ่มมีส่วนให้กระตุ้นให้เพื่อนร่วมกันทำงานเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม สมาชิกทุกคนจึงกระตือรือร้นในการทำงานเพื่อให้กลุ่มของตนมีคะแนนสูง

#### ๕.๒.๓ การนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิต

ด้านความประหยัด อยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า นักเรียนมีจิตสำนึกเรื่องการประหยัด แต่ยังขาดวินัยเรื่องการใช้จ่าย มีการทำบัญชีรับ-จ่ายของตนเองเป็นรายวัน/รายสัปดาห์/รายเดือน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการขาดการชี้แนะให้เห็นค่าของเงิน อีกประการหนึ่งนักเรียนส่วนใหญ่ ได้รับค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครอง ไม่ได้หารายได้ด้วยตนเองจึงไม่เห็นความจำเป็นในการทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย ครูและผู้ปกครองต้องช่วยอบรมให้นักศึกษารู้จักค่าของเงิน รู้จักมัธยัสถ์ เก็บหอมรอมริบ ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันด้วย

#### ๕.๒.๔ การนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิต

ด้านความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ขมนาด วิเชียรสาร** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้หนังสือส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้ตามคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนหนองทุ่มสงเคราะห์ พบว่า นักเรียนมีคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ในระดับมาก

#### ๕.๒.๕ การนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิต

ด้านความมีวินัย อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะโรงเรียนได้คัดเตือนเรื่องการแต่งกายของนักเรียนในการทำกิจกรรมเข้าแถวหน้าเสาธงทุกวัน ซึ่งจะส่งผลถึงการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนด้วย เพราะการแต่งกายเป็นบุคลิกภาพภายนอกที่มองเห็นได้ชัดเจนที่สุด การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมด้านความมีวินัย หรือกิจกรรมฝึกประสบการณ์ด้านความมีวินัยให้กับนักเรียน เพื่อให้มีคุณธรรมด้าน

นี้สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรเทพ หอมจันทร์ ที่วิจัย เรื่อง กระบวนการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ตามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองโกวิทยา พบว่า ด้านวินัย คุณลักษณะ ที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาในระดับสำคัญ คือ การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อตกลง การวางแผนการทำงานของตนเอง ยึดมั่นในระเบียบวินัย ข้อบังคับของสังคม ความมุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จตามระยะเวลา และมีความตั้งใจและเต็มใจในการทำงาน

#### ๕.๒.๖ การนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิต

ด้านความสะอาด อยู่ในระดับมาก แสดงว่านักเรียนใส่ใจเรื่องความสะอาดและสุขอนามัยของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมนาด วิเชียรสาร ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองทุ่มสงเคราะห์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่พบว่านักเรียนมีคุณธรรมด้าน ความสะอาดในระดับดี การนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิต ด้านความสุภาพ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมนาด วิเชียรสาร ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองทุ่มสงเคราะห์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมเรื่องคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ในด้านความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความมีวินัย การประหยัด มีน้ำใจ ขยัน สะอาด และสุภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

#### ๕.๒.๗ การนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิต

ด้านความสามัคคี อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมนาด วิเชียรสาร ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองทุ่มสงเคราะห์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมเรื่องคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ในด้านความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความมีวินัย การประหยัด มีน้ำใจ ขยัน สะอาด และสุภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

#### ๕.๒.๘ การนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิต

ด้านความมีน้ำใจ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมนาด วิเชียรสาร ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองทุ่มสงเคราะห์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมเรื่องคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ในด้านความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความมีวินัย การประหยัด มีน้ำใจ ขยัน สะอาด และสุภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

๕.๒.๕ การนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิต  
 ของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีระดับชั้นปีต่างกัน  
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ แสดงว่าระดับชั้นเรียนหรืออายุที่เปลี่ยนไป มีผล  
 กับการดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่ง  
 สอดคล้องกับพัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลเบิร์ก (Lawrence Kohlberg) ซึ่งเชื่อว่า พัฒนาการ  
 ทางจริยธรรมเป็นผลมาจากพัฒนาการของโครงสร้างทางความคิดความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรม  
 นอกจากนั้น ยังพบว่า การพัฒนาทางจริยธรรมของเด็กจะไม่ถึงขั้นสูงสุดในอายุ ๑๐ ปี แต่จะมีการ  
 พัฒนาขึ้นอีกหลายขั้นจากอายุ ๑๑-๒๕ ปี การใช้เหตุผลเพื่อการตัดสินใจที่จะเลือกกระทำอย่างใด  
 อย่างหนึ่ง จะแสดงให้เห็นถึงความเจริญของจิตใจของบุคคล การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่ได้ขึ้นอยู่กับ  
 กับกฎเกณฑ์ของสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นการใช้เหตุผลที่ลึกซึ้ง ยากแก่การเข้าใจยิ่งขึ้น  
 ตามลำดับของวุฒิภาวะทางปัญญา

๕.๒.๑๐ การนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิต  
 นักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศต่างกัน แตกต่างกันอย่าง  
 มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .๐๕ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ  
 โดยธรรมชาติแล้วเพศชายและหญิง มีลักษณะที่แตกต่างกันทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา  
 การรับรู้สิ่งต่าง ๆ รวมถึงการอบรมเลี้ยงดูก็มีความแตกต่างกัน ซึ่งเพศชายมักจะได้รับการอบรม  
 เลี้ยงดูให้มีความกล้าหาญ มีความเป็นผู้กล้า ได้รับอิสระมากกว่าเพศหญิง นอกจากนี้ เพศชายยังเป็น  
 เพศที่เข้มแข็งชอบความท้าทาย ชอบลองสิ่งใหม่ ๆ ชอบแสดงความคิดเห็น และกระทำสิ่งต่าง ๆ  
 ด้วยตนเอง ในขณะที่เพศหญิงมักได้รับการเลี้ยงดูให้เป็นผู้มีความสุภาพอ่อนโยน เชื่อฟังคำสั่งสอน  
 ของบิดามารดา มีความเห็นอกเห็นใจ ผู้ชายมักสนใจในเรื่องอำนาจวาสนา การทำงานให้สำเร็จ  
 ส่วนผู้หญิงมักยึดถือประเพณี เครื่องครัดศาสนา มีระเบียบวินัย และรักความสวยงาม ซึ่งสอดคล้อง  
 กับงานวิจัยของ วิวัฒน์ รักษาเคน ซึ่งได้ศึกษาความสำนึกในความรับผิดชอบของเด็กนักเรียนชั้น  
 ประถมศึกษาปีที่ ๖ ในจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๔๒๑ คน พบว่าความสำนึกในการ  
 รับผิดชอบต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อโรงเรียน และต่อเพื่อนแตกต่างกัน โดยที่นักเรียนหญิง  
 มีความสำนึกในความรับผิดชอบรวมทุกด้าน และแต่ละด้านดังกล่าวสูงกว่านักเรียนชาย

๕.๒.๑๑ การนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิต  
 ของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีอาชีพบิดาหรือมารดา  
 ต่างกัน ไม่พบความแตกต่าง ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าอาชีพของบิดา  
 หรือมารดาที่แตกต่างกัน อาจไม่มีอิทธิพลต่อการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้  
 ในการดำเนินชีวิต ประกอบกับโรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ยึดมั่นในคุณธรรม  
 คุณลักษณะให้นักเรียนให้มีระเบียบวินัย มีการร่วมมือกันของผู้บริหารและครูในการกำหนดนโยบาย

ในการพัฒนานักเรียน ติดตามและประเมินผลพฤติกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียน ครูคอยชี้แนะและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ให้ความรักสนิทสนมแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง

## ๕.๓ ข้อเสนอแนะ

### ๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการมาใช้ ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

๑) การนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิต ของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทางโรงเรียนควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และส่งเสริมให้ดีขึ้นถึงระดับมากที่สุด โดยบรรจุกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมไว้ ทั้งในแผนพัฒนาระยะยาวและแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อให้ให้นักเรียนซึมซับการปฏิบัติตาม หลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ รวมทั้งหลักธรรมข้ออื่นๆ ทางพระพุทธศาสนาหรือศาสนา ที่ตนนับถือ ซึ่งจะประโยชน์ทั้งแก่นักเรียนเอง โรงเรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ต่อไป

๒) การนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิต ของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช บางด้านยังอยู่ในระดับ ปานกลาง แต่ค่าสถิติค่อนข้างต่ำ ทางโรงเรียนควรมีการดำเนินการส่งเสริมเพื่อส่งเสริม และพัฒนาการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียน

๓) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางส่งเสริมการนำหลักคุณธรรม พื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางส่งเสริมมากที่สุดคือ ด้านความประหยัด โรงเรียนควรดำเนินการแก้ไขโดยอาจจัดโครงการธนาคารโรงเรียน นอกจากนี้ ควรส่งเสริมให้นักเรียนทำสมุดบัญชีแสดงรายรับรายจ่ายของตนเองเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตรวจสอบ การรับและจ่ายเงินของตนเอง มีข้อมูลในการวางแผนการใช้จ่ายเงินได้อย่างคุ้มค่าและไม่ประมาท ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนอยู่อย่างเรียบง่าย รู้จักฐานะการเงินของตน คิดก่อนใช้ คิดก่อนซื้อ เก็บออม ถนอมทรัพย์สินสิ่งของอย่างคุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย

### ๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ผลจากการศึกษาวิจัยเรื่อง การนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการมาใช้ ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่าด้านความมีวินัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านความประหยัคมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

- ๑) ควรมีการศึกษา เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อ ความมีวินัยของ นักเรียน โรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช”
- ๒) ควรมีการศึกษา เรื่อง “พฤติกรรมการใช้จ่าย เงิน ของนักเรียน โรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช”
- ๓) ควรมีการศึกษา เรื่อง “ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อคุณลักษณะด้านความประหยัคของนักเรียน โรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช”